JSME DRŽITELI TITULU ŠKOLA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE 1. STUPNĚ

Na následujících stranách se dozvíte více...

ČTĚTE NA STRANĚ 1

O NAŠÍ ÚČASTI V PROGRAMECH GLOBE, EKOŠKOLA A RECYKLOHRANÍ

Chcete vědět, co konkrétně programy zahrnují?

ČTĚTE NA STRANĚ 2

JSME ŠKOLA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE!!!

28.3. JSME OFICIÁLNĚ OBDRŽELI TITUL

ŠKOLA UDRŽITELNÉHO ROZVOJE 1. STUPNĚ !!!

Co to znamená?

Titul uděluje Klub environmentální výchovy ve spolupráci se Středočeským krajem školám, které vynikajícím způsobem vedou žáky k trvale udržitelnému pohledu na svět a zaměřují se na environmentální vzdělávání a osvětu.

Ocenění má 3 stupně a my jsme získali ten nejvyšší !!!

Dostali jsme krásný certifikát a knihu. *Pro zvláště svědomité školy připravil Krajský úřad ještě další věcnou cenu a to knihu o žulách středního Polabí. Tuto knihu jsme také obdrželi !!!* ***Titul máme propůjčený do roku 2021, pak jej budeme obhajovat.***

Jsme zapojeni v těchto projektech

Jsme zapojeni v následujících programech.

Recyklohraní V recyklohraní sbíráme staré baterie, elektroodpad a prázdné tonery. Plníme úkoly, ve kterých se učíme o recyklování.

Ekoškola V ekoškole se zabýváme ekologizací provozu školy.

Globe V Globu plníme úkoly ročního tématu a začali jsme opět měřit a data odesíláme prostřednictvím Globe-gov do NASA. Letošní téma je Pixel vody.

Mezinárodní den baterií - 9. 9.

V roce 2015 společnost Eucobat vyhlásila poprvé Mezinárodní den recyklace baterií.

Má upozornit na nutnost třídit baterie, protože ty obsahují jednak jedovaté látky a také složky, které se dají dále recyklovat. A i když společnost Eucobat působí ve 13 evropských zemích, na nápad vyhlásit tento den přišla společnost Ecobat, která je našim partnerem v Recyklohraní.

Jak říká její jednatel Petr Kratochvíl: „V rámci projektu Recyklohraní provedli školáci průzkum a zjistili, že se v každé české domácnosti nachází přibližně 50 baterií, což představuje více než 5000 tun baterií, které v šuplících čekají na své další využití.“

Datum 9. září bylo vybráno záměrně. 9.9.1773 se narodil slavný italský lékař a fyzik Luigi Galvani, který jako první experimentoval s živočišnou elektřinou. Jeho současníka Allesandra Voltu pak inspiroval k sestrojení prvního galvanického článku. Tedy základního konstrukčního prvku všech elektrických baterií a akumulátorů.
Náš sběrný box je umístěn u vchodu do šaten.

Mezinárodní den elektroodpadu 13.10.

Mezinárodní sdružení kolektivních systémů pro sběr a recyklaci elektronického a elektrického odpadu WEEE Fórum vyhlásilo 13. říjen Mezinárodním dnem elektroodpadu. K výzvě se připojilo celkem 20 zemí včetně České republiky. Hlavní myšlenka je podpora recyklace a osvěta mezi širokou veřejností.
Odhady mluví o tom, že lidstvo v roce 2018 vyprodukuje 50 milionů tun elektroodpadu. Počítače, smartphony, tablety, notebooky či televizory, ale i větší domácí spotřebiče, jako jsou například lednice, pračky, přímotopy nebo sušičky.
Každý rok se podaří zrecyklovat pouhých 20 procent z celosvětového množství vysloužilých spotřebičů. Až 40 milionů tun elektrozařízení skončí na skládkách, je spáleno nebo se stane předmětem nezákonného obchodování.
Mezinárodní den elektroodpadů má upozornit na nutnost recyklování těchto „zdrojů“.
I vysloužilý spotřebič je totiž zdrojem surovin, zejména lehkých kovů, např. hliníku.
Z elektrospotřebičů lze recyklovat až 80% materiálu.
Naše sběrná popelnice je umístěna naproti vchodu do šaten.

U nás ve škole sbíráme

Již dlouhá léta tradičně sbíráme v naší škole papír. Donedávna jsme sbírali i kartony, od listopadu byl ale jejich sběr zrušen.

Starý papír můžete přinést do modrých kontejnerů na dvoře školy.

Dále sbíráme olej. Ten přineste v uzavřené nádobě paní školnici.

V rámci projektu Recyklohraní pak sbíráme baterie, prázdné tonery a elektroodpad.

Kontejnery jsou nově umístěny naproti vchodu do šaten.

Hledáme kontejnery 1.třída

I my se učíme chránit životní prostředí, a proto si ukazujeme, kde najdeme ve škole kontejnery na tříděný odpad.

Už víme, kde jsou i jaký odpad do každého z nich patří.

Žáci 1.třídy

Školní zahrada 2.třída

V naší škole máme velkou výhodu, protože hned za školní budovou máme velkou školní zahradu, kde můžeme podle svého pod dohledem paní učitelek trávit velké přestávky.

Všichni se rádi proběhneme a zadovádíme si se spolužáky, hrajeme fotbal s většími kamarády, a tak se lépe poznáme.

Moc rádi chodíme i na houpačky a prolézačky nebo si zazávodíme na běžecké dráze. A kdo chce, může být alespoň na chvíli v lese pod vysokými borovicemi, které rostou v dolním rohu zahrady.

Průzkumníci zase mohou pozorovat hmyzí domečky, které sem umístily děti z družiny s paní vychovatelkou.

Třídíme 4.třída - X-box

Byl jednou jeden X-box a měl kamarádku televizi. A skoro každý den na něm hrály děti. Jednoho dne si koupily hru, která se jim hrozně líbila, ale hrozně se sekala. X-boxovi se ta hra nelíbila a tak tu hru předělal, televizi se ten nápad líbil, tak se dali do práce, místo strašidelného domu tam dali školu a místo grany paní učitelku. A dětem se ta hra moc líbila a jednou v sobotu ji hrály celý den. V neděli se x-box rozbil a děti ho hodily do škarpy. A druhý den jel pán do práce a všiml si x-boxu. A vzal si ho s sebou a x-box byl rád, že zase může bavit děti.
Matyáš Homola, Filip Jungr

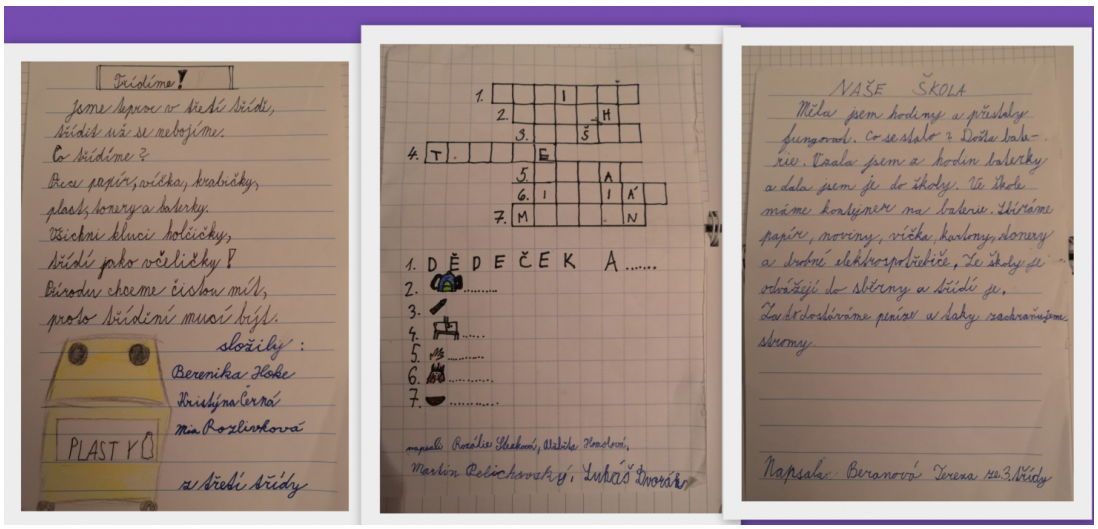

Eko pohádky 4. třídy

Ahoj, já jsem trouba Amálka

Já jsem trouba Amálka
Dlouhej život mám
Jednou už mě vyhodili
A víckrát už nechci

Všichni chválí, jak dobře peču
Pak jsem pekla dort
Ochutnat mi dali
A výborný byl
O tři roky zpátky a pekla bych
líp

Čistit mě museli
A teď nemají zájem

Na skládce měla kamarádku
Haničku
Prožila jsem s ní velmi dlouhý
příběh

Klárka Tomášková, Klárka
Šandallová

Bateráci 4.třída

AHOJ,

my jsme bateráci, máme tady těžkou práci.

Baterie rádi jíme, nic jiného neumíme.

Naši zemi rádi mějte, baterie nám teď dejte.

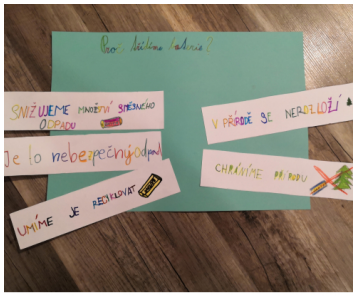

EKO pohádky pokračování

Mikrovlnka
Byla jsem pilná a výkonná mikrovlnná trouba. A jednou si paní chtěla ohřát polévku, nechala v ní lžíci a já jsem bouchla. Začala jsem se přehřívat. Paní zavolala opraváře, ten řekl, že jsem rozbitá. Opravář odjel a ta paní mě hodila k sousedovi. Soused mě zase hodil na silnici. Tam mě srazil náklaďák a odpinknul mě do škarpy. Později se rozšiřovala pole, tak mě zahrabali pod zem. Později mě našli skoro napůl zahrabanou. Vzali mě a odnesli do elektra odkud mě odvezl velký náklaďák plný mikrovlnek, ledniček a praček. Hned jsem si tam našla kamarádku. Asi po hodině nás vysypali na pás, kde nás rozmontovali a pak ze mě udělali několik mikrovlnek.
Oliver Jager, David Nováček

Tablet
Jednou na Vánoce mě dostala rodina.
Rodiče na mě hledali různé informace.
Děti na mě hrály různé hry.
Jednou, když mě měli pět let, tak jsem se pokazil.
Odvezli mě do školy
do kontejneru.
Odtud mě odvezli na místo, kde se rozebírají staré věci.
Měl jsem tam příbuzné stroje např. počítače, televize a tablety jako já.
Rozebrali mě na kousky.
Poslali mě do továrny,kde vyrobili nové tablety.
Dá se říct, že to jsou moje děti
A poslali je do nových rodin.
Emmička Nehézová, Gábinka Kocsisová

Kávovar
Já jsem krásný kávovar, červený a lesklý. Jednoho dne,
na Vánoce mě dostala maminka.
Dělá si na mě kávu pomocí mléka a kávové kapsle. Dělá i horkou čokoládu. Jednoho dne mě odvezli do sběrného dvor.
Potom mě odvezli a rozložili mě. Taky mě hodili do drtičky a udělali ze mě kuličky. Od té doby ze mě vyráběli další a další kávovary.
Anička Albrechtová, Anička Trávníčková

Lednička
Byla jedna lednička a ta bydlela u Amálie Pupové. A měla se tam dobře. A jednoho dne si Amálie koupila jinou a jí hodili
do škarpy. Nebyla tam ani jeden den a už měla tři kamarády.

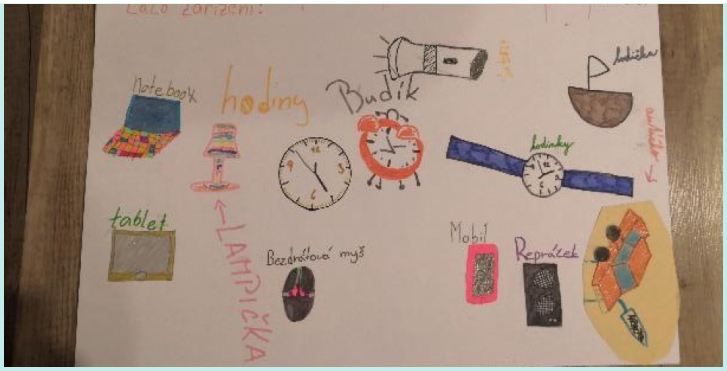

Jednoho dne jelo okolo nákladní auto. A všechny je odvezlo do sběrného dvora. Bylo tam hodně spotřebičů. A udělali ji masáž a sundali jí plechy. Potom šla do drtičky a to bylo nepříjemné. Ale zato má mnoho dětí. A ta lednička se stala prapraprapraprapraprapraprapraprapraprpaprapraprapra babičkou.
Natálka Žemberová, Ellinka Širancová

Nintendo
Já jsem nintendo a Hubert furt na mě byl a začal jsem se přehřívat a pak jsem se rozbil. Hubert mě vyhodil ven
do škarpy a pak tam někdo přišel a někam mě dali a tam mě roztřídili a rozebrali a zase udělali a pak si mě někdo koupil a mohl na mě jenom v sobotu a neděli. A vůbec jsem se nepřehříval a skoro na mě nebyl, kdo si mě koupil.
Hubert Fejtek, Jakub Adamec

Holčička a mobil
Byla jedna holčička, která měla mobil a šla ven. A v tu chvíli upustila mobil a praskl jí.
A nevěděla co s ním. Tak ho hodila do škarpy. A šla domů. Vůbec se mu tam nelíbilo. A tak rezavěl a rezavěl. A to je konec.
Anežka Jelínková, Leontýnka Trojková

Sběr baterií v číslech

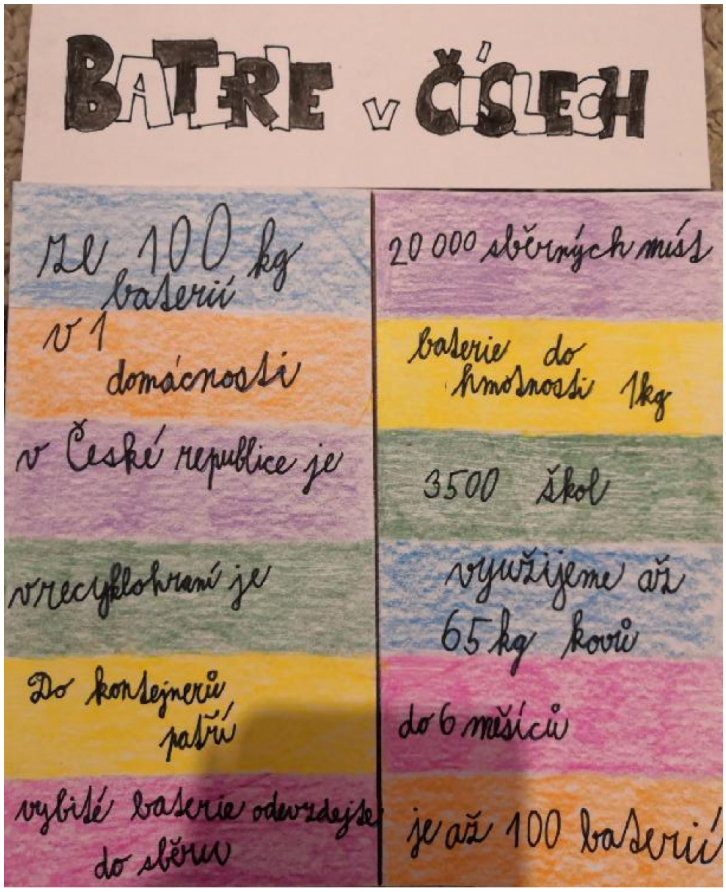

Můj kamarád baterkožrout

E.Š.

NAŠI BATERKOŽROUTI

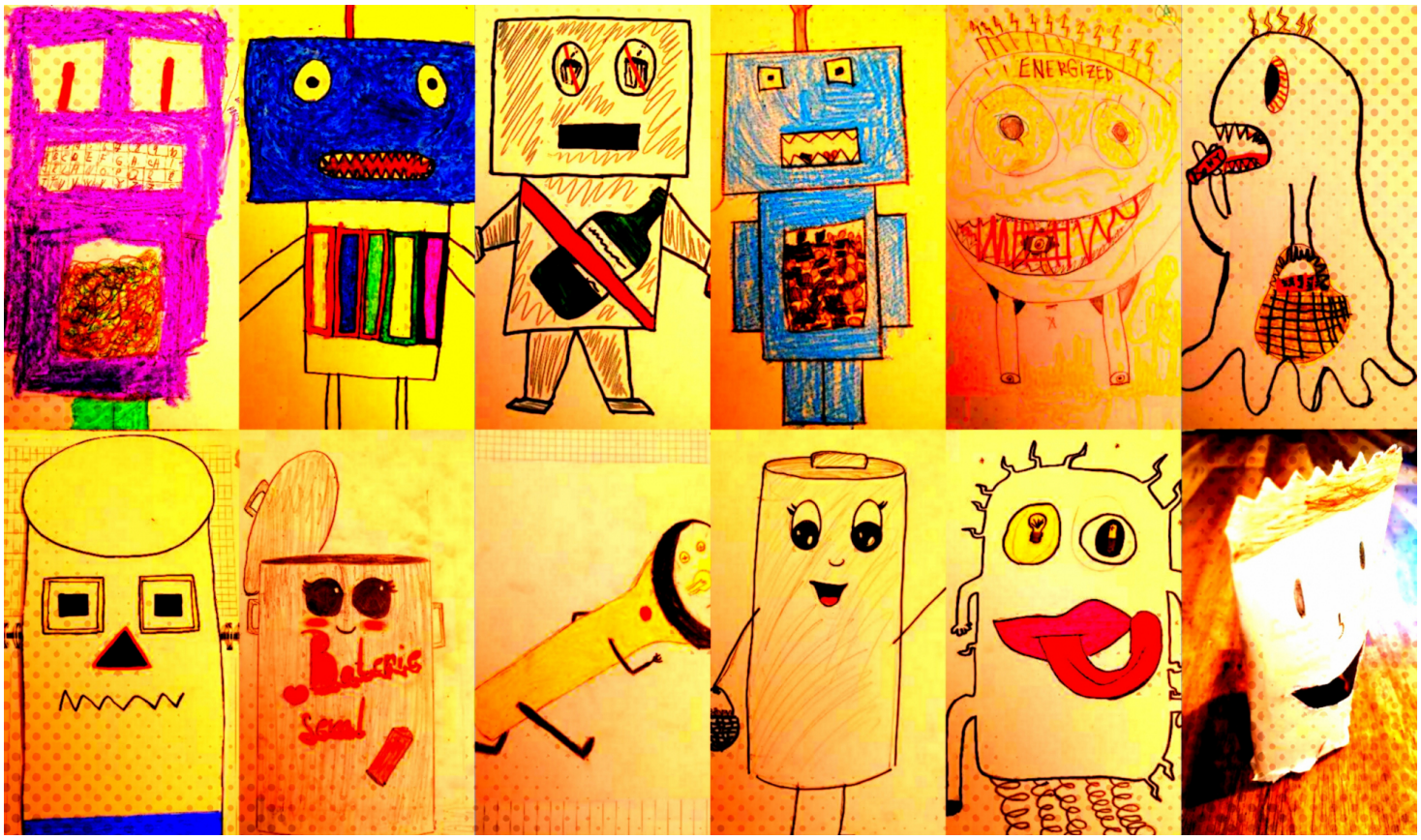

Můj kamarád baterkožrout

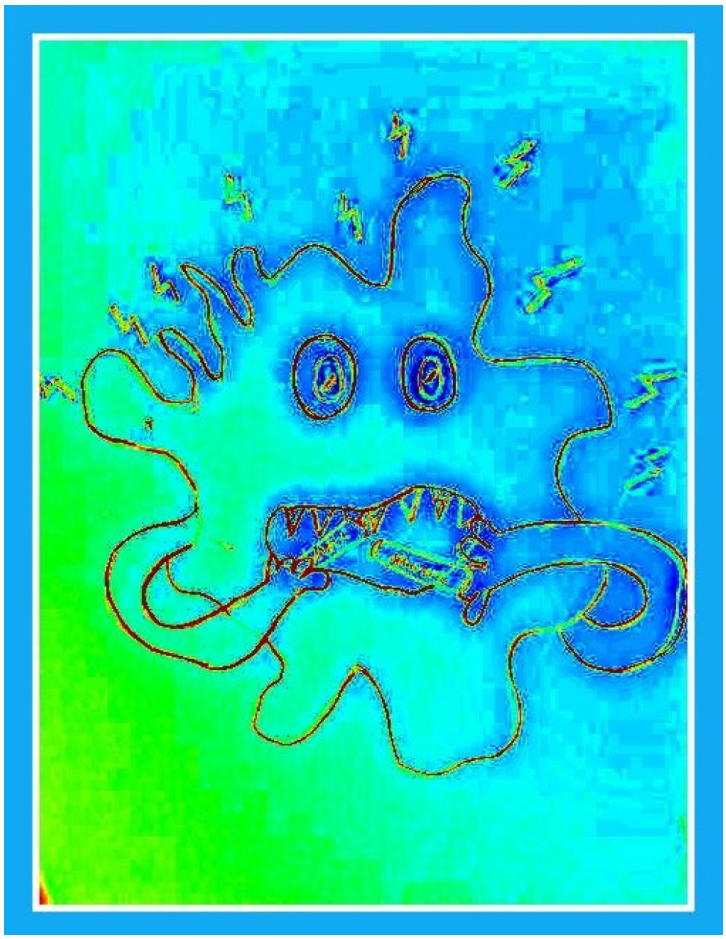

Recyklace v číslech

POSTUP RECYKLACE BATERIÍ

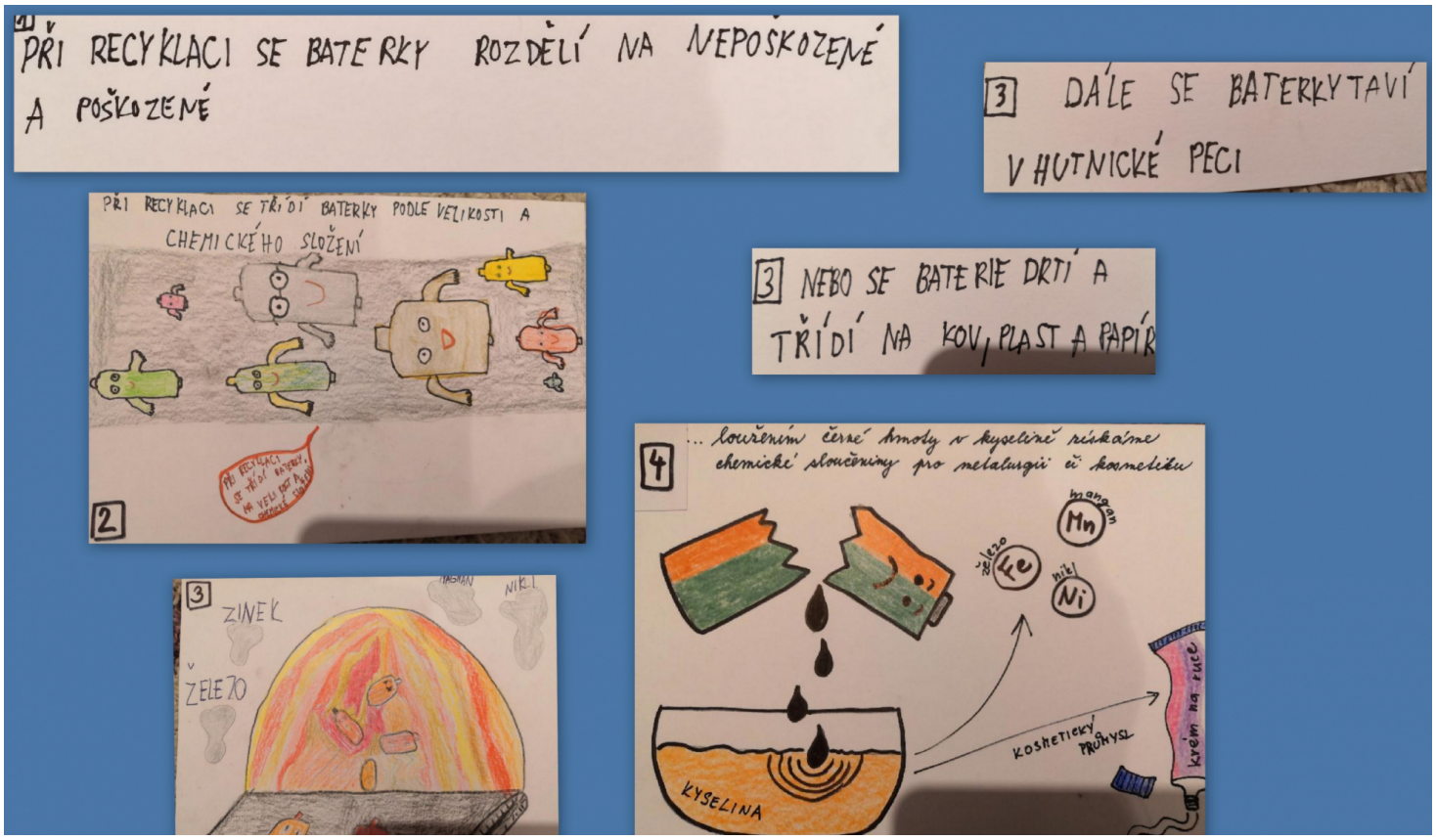

Básničky žáků 4. ročníku

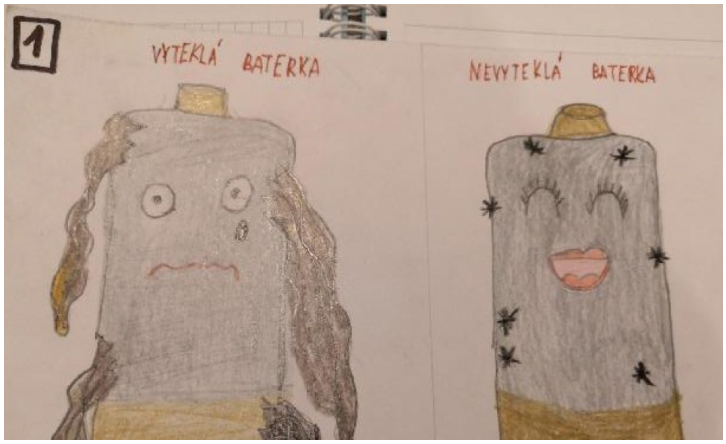

V rámci plnění prvního úkolu Recyklohraní v roce 2018 vznikly tyto dvě básničky. Vytvořily je děti ze 4. třídy (dnešní páté) a jsou opravdu velmi povedené.

Eko škola
Třídím, třídím baterie,
až mi z toho srdce bije.
Plast a papír, baterky,
zažene to breberky.

Třídím, třídím dál a dál,
s baterkami vyhrávám.
Proto třídím celý den,
baterky jsou mým přítelem.

Tak třiďte se mnou kamarádi!
Vždyť přírodu máme všichni rádi!

Zábavné třídění
Pojďte všichni třídit s námi hned,
spolu uděláme čistší svět!
Když budeme třídit plast,
hezčí bude naše vlast!

Když budeme třídit papír,
bude šťastný hlavně tapír!
Když vytřídíme oblečení,
bude další povlečení!

Když budem třídit baterky,
potěšíme ještěrky a veverky!

Projekt revitalizace školní zahrady

V květnu a červnu 2019 jsme se věnovali zejména pravidelné údržbě zahrady a začali jsme připravovat některé změny. Opravili jsme naší geologickou stezku, postarali jsme se o stromy, zasadili jsme tři záhony květin pro opylovače a pravidelně jsme zalévali. Zdá se to být nepodstatné, ale hadice nám stačí pouze na část zahrady, takže zbytek musíme zalévat konvemi.
Zahradu jsme tedy využívali k výuce, jednak naší venkovní třídu, ale i deky, které jsme zakoupili z výtěžku ze sběru starého papíru. Učili jsme se tu o přírodě, ale také jsme sem utíkali před úmorným vedrem, které bylo v té době ve škole. Zahrada nám pak poskytla stín a příjemné prostředí nejen o přestávkách, ale i při projektových dnech. Na zahradě jsme také uspořádali vystoupení pro rodiče, které mělo velký ohlas, ostatně jako každý rok.
I když jsme nepřistoupili k realizaci více změn, máme připravený plán na proměnu zahrady pro tento školní rok a už se nemůžeme dočkat, až se pustíme do práce.

PRÁCE ŽÁKŮ PŘÍRODOVĚDNÉHO SEMINÁŘE A 9. TŘÍDY

Globe a naše zahrada

Na přírodovědném semináři a v dalších předmětech se rádi učíme na naší školní zahradě.

Zahradu využíváme zejména v létě, protože ve škole je nesnesitelné teplo. Proto se snažíme naši zahradu zdokonalovat.

V tomto školním roce plánujeme nové výukové prvky - sluneční hodiny, senzorický chodník, pohřebiště odpadů.

Na zahradě často bádáme - měření teploty půdy, měření teploty vzduchu, pozorování živočichů.

Na zahradu chodíme také o velkých přestávkách.

Napsali: Juraj Višňovský a Matěj Tomášek

Sběr papíru

Celý rok žáci prvního a druhého stupně sbírají starý papír. Vykupuje ho od nás firma CIUR, která z něj vytváří izolační desky. Díky těmto penězům jsme mohli minulý rok jet do Huslíku (záchranné stanice).

Diskutovali jsme tu nad mnoha zajímavými tématy a také si pohladili jezevce.
Byl to skvělý zážitek.

Díky sběru papíru máme nejen nové pomůcky ve škole, ale zúčastňujeme se zajímavých akcí.

Autor: Dávid Čovan

Mezinárodní den elektroodpadu

Vědci odhadují, že v roce 2019 svět vyprodukuje 50 tun elektrického odpadu, přičemž polovina z toho jsou osobní zařízení.
Každoročně se podaří zrecyklovat 20% elektroodpadu, zbytek skončí na skládce.
Ze recyklovaného elektroodpadu se podaří zpracovat až 80% zrecyklovaného materiálu.
Na tyto skutečnosti má upozornit Mezinárodní den elektroodpadu.
Naše škola se zaměřila na téma třídění, recyklace elektrospotřebičů a ochranu životního prostředí a proto tvoříme tento zpravodaj.

Napsal Jakub Višňovský

Sázíme stromy - sázíme budoucnost

Sázíme budoucnost

Sázíme budoucnost je program, ve kterém se sázejí stromy.

Proč jsou potřeba sázet stromy?

Protože 1 strom funguje jako 10 klimatizací a vstřebá tolik CO_2, co vytvoří auto, které třikrát objelo zemi .

Sázejí se aleje, větrolamy, sady, remízky a zelené oázy.

Mají v plánu vysadit 10 000 000 stromů.

Jsou pro to určité podmínky, můžete si vybrat jestli chcete přispět finančně nebo se zapojit do výsadby.

Více už na stránkách **www.sazimebudoucnost.cz**

Vypracovaly: Kristýna Žemberová, Nela Černá

ELEKTROODPAD

Elektro odpad se sbírá do červených kontejnerů.

PATŘÍ: Baterie a drobná elektrozařízení jako jsou např. kalkulačky, rádia, drobné počítačové vybavení, discmany, telefony, elektronické hračky a podobně…

NEPATŘÍ: televizory, počítačové monitory, zářivky, úsporné zářivky, a velké domácí spotřebiče jako např: ledničky a pračky.

• Pro elektroodpad jsou stanovena sběrná místa, která zajišťují provozovatelé kolektivních systémů pro sběr elektrozařízení (např. ELEKTROWIN, ASEKOL, EKOLAMP) ve spolupráci s jednotlivými obcemi. Mimo tato sběrná místa je možné odevzdat elektroodpad také prodejcům elektrotechnických výrobků.

• Účelem míst zpětného odběru je převzít elektroodpad a následně ho předat ke zpracování specializovaným firmám.

• Náklady na provoz sběrných míst a likvidace elektroodpadu jsou promítnuty do velkoobchodních a následně maloobchodních cen výrobků jako tzv. recyklační poplatek (také PHE - příspěvek na likvidaci historických elektrospotřebičů). Recyklační poplatek se ve všech fakturách a účtech vykazuje odděleně od ceny výrobku.

• Přijetí elektroodpadu na místě zpětného odběru a jeho zpracování tedy probíhá ze strany spotřebitele bezplatně. Účelem zákona a zpětného odběru je zamezení černých skládek nebezpečného odpadu. Druhým důvodem je to, že elektroodpad nezřídka obsahuje značnou část materiálů (jako jsou třeba kovy: měď, cín, hliník, zinek, někdy dokonce i zlato), které se vyplatí vytřídit a zrecyklovat k opětovnému použití.

Autoři: Štefan Geleta, Josef Jungr, Josef Horváth.

Climate detectives

Climate detectives (česky klimatičtí detektivové) je školní projekt ESA (Evropská kosmická agentura) pro děti věku 8 až 15.

V climate detectives se snaží žáci vyřešit svůj problém v klimatu.

Za tímto účelem budou používat dostupné údaje o pozorování země nebo provádět měření na místě. Na základě svých šetření týmy navrhnou způsob, jak přispět k omezení problému.

Projekt se zaměřuje na rozvoj a posílení dovedností studentů a na stimulaci jejich tvořivosti.

Naši klimatičtí detektivové se zaměří na vysychání lužního lesa v okolí naší školy.

Autor: Pepa Jungr

VODA

Oceány tvoří 71% povrchu planety a sladká voda tvoří pouze 2,5%.

V Česku tvoří voda 2% celkového povrchu.

Přepálené kuchyňské oleje

Smažení na oleji zatím stále zůstává jedním z nejoblíbenějších způsobů přípravy pokrmů. Koneckonců, proč ne? Třeba takový langoš na výletě má své kouzlo!

Snad nejhorší a bohužel také nejběžnější variantou, kterou můžeme po usmažení řízků na nedělní návštěvu babičky zvolit, je ta, že pánev odneseme do koupelny a olej vylijeme do záchodu, do umyvadla nebo kuchyňského dřezu. Vždyť to ale přece babička taky tak dělala! Možná – ale doba se mění…

Jaký je tedy správný postup pro třídění potravinářských olejů? Vychladlý olej vylijte z pánve do vhodné nádoby, např. do PET láhve. Po naplnění nádoby je nejlepší ji odnést do nejbližšího sběrného dvora.

Motorové oleje:

Tak pozor! U motorového oleje to není jen tak. I jeden jediný omylem vylitý kanystr s vyjetým olejem, a naše životní prostředí doslova zapláče.

Zákon o odpadech výrobcům a dovozcům průmyslových olejů ukládá povinnost jejich zpětného odběru. V praxi to znamená to, že tito výrobci či dovozci na vlastní náklady olej převezmou a předávají dále ke zpracování recyklací či k finální likvidaci. Pro normálního smrtelníka je tak nejlepší olej nechat vyměnit na specializovaném pracovišti, kde se o jeho další osud postarají.

V případě, že si olej odčerpáte sami, určitě ho neváhejte odnést do sběrny nebezpečného odpadu. Oleje rovněž můžete odevzdat ve sběrnách zpětného odběru, což mohou být čerpací stanice či autoservisy.

A že se vyjetý olej nedá recyklovat? Ale kdeže! Recyklace olejů probíhá několika složitými chemickými metodami, tak například destilací či rafinací. Tyto metody si ale samozřejmě v garáži jen tak nevyzkoušíte – ostatně to ani nedoporučujeme

Více nejdete na Třídění olejů a jedlých tuků jak na to? Samosebou.cz

Vypracovala: Kateřina Žemberová a Karolína Nováčková

VODA - pokračování

Sladká voda se dělí na užitkovou a pitnou.
Užitková voda má široké využití např.: v domácnosti či v průmyslu.

Pitnou vodu potřebujeme k životu

Kvůli klimatickým změnám nám voda ubývá. Každý rok je větší sucho, také tají ledovce což znamená, že se míchá pitná voda s mořskou. Také ubývají deštné pralesy.

V ČR se nezadržuje dešťová voda, kvůli zemědělské a průmyslové strategii.

Můžeme např. pomoct se shromažďováním dešťové vody. To je jen jeden způsobů, jak může člověk pomoct.

Širanec,Fiala

PALMOVÝ OLEJ

V naší škole jsme jako přírodovědný seminář organizovali projektový týden s tématem palmový olej.

Přichystali jsme komiks, pracovní list pro všechny věkové kategorie, informační nástěnku, myšlenkovou mapu a spoustu dalších zajímavých nápadů.

Díky naší práci se spousta dětí i rodičů dozvěděla o problémech spojených s tímto tématem.

Matěj Tomášek, Juraj Višňovský

Záchranná stanice Huslík

Již několik let spolupracuje ZŠ Přerov nad Labem se záchrannou stanicí v Huslíku. ZSH organizuje programy pro školy, aby seznámila žáky s nezbytností ochrany živočichů. Stanice se stará o zvířata, které je ještě možné vypustit do přírody, i o ty, které již nelze. V ekocentru Huslík se nachází přednášková místnost s kapacitou 50 osob technicky vybavená dataprojektorem, notebookem a ozvučením. Dále zde funguje knihovna s více než 1 500 tituly zaměřenými především na environmentální tematiku, televizí s DVD přehrávačem a počítačem.

Venkovní prostory zahrnují expozici trvale handicapovaných živočichů, didaktické hřiště pro děti, ohniště, naučné tabule, výukové prvky (broukoviště, bylinkovou spirálu, hmyzí hotel, čmelín, záhony), dřevěný přístřešek s posezením,pecí na chleba a kamny, sad starých ovocných odrůd stromů, louku zařazenou do přírodní památky Choťánecké louky a včelí úly.

V minulých letech jsme adoptovali veverky, zajíce či ježky, letos máme adoptovaného zvonka zahradního.

V současné době je zahájen projekt výstavby pěti rozsáhlejších tůní z prostředků SFŽP, další projekt budování přírodní zahrady z prostředků SFŽP a projekt zaměřený na výběhy pro hospodářská zvířata (Středočeský kraj).

Sepsali: Vladislav Jarý, Filip Mohaupt

COPYRIGHT © OMNIVEDA GROUP S.R.O.